

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna šte. 1 Din

UREDNIŠTVO — UPRAVA: pri g.
Benko nar. poslancu v M. Soboti
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

izhaja vsako nedeljo

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani; cela stran 500
Din, pol strani 300 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 10 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15%, dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo

III. LETO

Murska Sobotica, 11. novembra 1934.

ŠTEV. 46

Francoz o kralju Aleksandru.

L. Dumont-Wilden v Revue Bleue
od 20. oktobra 1934 je napisal članek,
ki ima tudi za nas pomembne misli.
Podajamo bišveno vsebino njegovih
izvajanj.

„Zavračam romantične razlage v
politiki. Odklanjam načeloma, da bi
verjel v mafije, svete fene itd. Ampak
vpričo toliko sledečih si atentatov,
pričo tolikega mučeništva suverenov
in državnikov, najbolj koristnih za
vzdrževanja reda in miru v Evropi,
treba priznati, da ima javnost pravico
biti razburjena in verjeti v široko
razpredeno teroristično zaroto, voden
proti zapadni civilizaciji. Kancelar
Dollfuss, g. Duca, Kralj Aleksander,
g. Louis Barthou . . . koliko mrtvih
v zadnjih mesecih naše razgibane
zgodovine!

Reče se, da ni nenadomestljivih
ljudi; obstojajo pa ljudje, katerih iz-
guba v določenih momentih lahko
povzroča nevarnost neredov. Tako je
tudi pri streljih od 9. oktobra. G. Louis
Barthou je bil namenjen obiskati Rim,
kjer so ga pričakovali z mnogimi na-
dami. Njegovo srečanje z g. Musolini-
jem je bilo pripravljeno z mnogo
več skrbnosti, kot se sicer pripravijo
take konference. Moglo se je pričako-
vati, da gre pospešiti zopetno zdru-
žitev Francije in Italije v zavezništvo,
tako potrebno za mir. Edina črna
točka je bilo staro nesporazumljenje
med Italijo in Jugoslavijo, oteženo do
zadnjih časov po mnogih pikrih po-
lemikah. Ravno na predvečer marsej-
skega atentata, smo mogli čitati v
„Les Debats dopecha“ iz Rima, ki daje
mnogo misliti: „Gotovo je, se pravi
tam, da je odstavek v govoru g. Mu-
solinija o odnošajih Italije napram
Jugoslaviji, vzbudil nade na izpre-
membe v politični atmosferi. Čul sem
o tem mnenje, katerega prenašam z
vso rezervo: Glavne točke morebitnega
sporazuma med obema državama so
bile predmet principijelnega sporazu-
ma pred milanskim govorom.“

Pripomniti je na drugi strani, da
je italjanski tisk tudi med najostrejšimi
polemikami, vedno respektiral osebo
Kralja Aleksandra, češ, da je Kralj oni,
ki zavira ostrost tona svojih sonarod-

njakov in da je bila njegova srčna
želja, doseči zopet dober sporazum
med obema narodoma. Kdo ima tedaj
interes vzdrževati stanje razdora med
obema silama, ki obvladujeta Jadran?

Za Jugoslavijo je smrt Kralja
Aleksandra nepopravljiva izguba. Upati
pa je, da bo spomin na njega, avre-
ola njegove mučeniške smrti, združila
okoli njegovega mladega sina vse
zdrave elemente njegove države.

Ko je dne 28. junija 1928 bil
ustreljen Stjepan Radić v skupščini,
je nastala nevarnost državljanske vojne.
Takrat je vladar rešil državo z uki-
nitvijo ustave dne 6. januarja 1929,
kar je razburjalo le nekaj doktrinarcev
parlamentarizma. Ves narod pa je bil
tako sit parlamentarnega nereda, da
je skoraj vse splošno pozdravilo Kraljev
akt. Ta sicer ni ozdravil vseh slabosti,
ni rešil vseh problemov, omogočil pa
je Jugoslovenski državi živeti in imeti
tudi na vseh poljih napredek in to
celo za časa gospodarske krize, ki je
posebno prizadela to povsem agrarno
državo. Ta akt tudi ni uničil vseh
nasprotnikov in intrig, naložil pa je
vsem molk radi skupnega narodnega
ideala, čigar pvsvečeni simbol je bil
Kralj. Srbi, Hrvati in Slovenci so
vendar počeli razumevati, da je vpričo
temnih sil v razdrapani Evropi ni
edinstvo edina garancija njih neod-
visnosti. Ta veliki vojak in pravi heroj
osvobodilne vojne, je imel na napre-
dek prebivalstva države tak vpliv, ki
mu je dal neoporečno avtoriteto in
mu je omogočil izvršiti, česar bi drug
niti upati ne bi smel. Njegov ugled,
ravno njegova smrt, ga je najboljše
dokazala, je bil glavni faktor narod-
nega edinstva. To pomeni veliko v
teh krajih Balkana, kjer še niso dobro
razlikovali pravo svobodo od neke
gotove anarhije, vodene po lokalnih
tiraniyah. „Med nacionalnimi spomini,
pravi Renan, so nesreče več vredne,
kot triumfi kajti, one nalagajo dolžnost
in pozivajo k skupnemu naporu.“
Upati je, da bo tudi narod Jugoslavije
razumel nauk Kralja Aleksandra in, da
se bo združil še bolj tesno okoli nje-
govega spomina, kakor se je že okoli
njegove osebe. To je pogoj njegove
bodočnosti. To je tudi pogoj miru v
vzhodni Evropi. Če bi Mala antanta,
katero je vzdrževal najbolj ravno po-

kojni vladar, pričela razpadati, bi bili
narodi, ki so jo sklenili v svojo skup-
no korist, kmalu plen rivalitet in im-
perialističnih ambicij bližnjih velesil.
Zgodovina pa nas uči, da take borbe
za vpliv niso končale nikdar drugače
kot z vojno.“

Izražene ideje francoskega poli-
tika kažejo, da je bil o naših razme-
rah dobro informiran. Prepričani smo,
da se bodo njegove želje izpolnile in
da bo vse prebivalstvo Jugoslavije
združeno okoli spomina pokojnega
Kralja Aleksandra pomagalo izgraditi
svoji nacionalni državi boljšo bo-
dočnost.

Je tako?

Stoletja in stoletja smo bili v
okovih tuje države. Rod za rodom je
umiral, a odrešenja ni bilo. Vladali so
nam tujci, ki so zatirali z vsemi sred-
stvi vse, kar je bilo našega. Despotstvo
in bič pa nista uničila slovenskega
maternega jezika, v katerem smo molili
Boga in slavili mater, ki nas je rodila.
Ostali smo tu brez moči in sočutja,
brez zveze z bratsko silo, z enim sa-
mim premoženjem: z besedo naših
dedov. In prav ta beseda, toliko za-
smehovana, je bila vzrok za klic po
osvoboditvi. Či bi te ne bilo, ne bi
bili vredni več svobode. Zavedamo
se, da za nas ni revizije in ne pogodb!
Naš jezik je vekovna priča našega
jugoslovenstva. To smo bili in to os-
tanemo! Žalostne skušnje nam silijo
vprašanja do vseh onih, ki o tem
dvomijo! Smo li za domovino? Smo!
Pa zakaj? Naša domovina je! Menite
li, da jo ljubimo, radi sinje Adrije,
radi rajskega Bleda, čudovitih Plitvič-
kih jezer, sinjih gor in ravnin, radi
slavne zgodovine? Ne! So dežele, ki
so še lepše od naše. Imajo še več
krasot in čudovitih stvarstev, s kate-
rimi se naša domovina ne da primer-
jati. Zakaj jo torej ljubimo?

Ona je naša domovina! In ven-
dar se najdejo ljudje, ki pozabljajo
na jezik svojih dedov! V šeststo letih
se marsikaj odtuji, marsikaj po-
vzroča spremembe medsebojnih od-
nošajev, državnih in privatnih. Narod
je bil brez šol in brez vodnikov, pa
se je držal pregovora: „Čimveč jezi-

kov znaš, temveč veljaš.“ Žalostna
zgodovina dolgih stoletij ni mogla
preiti brez sledu mimo nas, drugače
bi bila ded in vnuk enaka. Vnuči
rastejo, dedi pa umirajo in z njimi
umira tudi tužna prošlost.

Ali izkazuje narod tudi praktično
domovini svojo ljubezen? Oklepa se
vseh ustanov, podpira moralno in
materijelno vse, kar je pomoči po-
trebno. Organizira se kmetijsko, pro-
svetno, stanovsko in nacionalno, da
dopolni čas, ki je bil zanj izgubljen.
Daje Bogu, kar je božjega in kralju,
kar je kraljevega. Redno plačuje davke
ter smatra to za prvo dolžnost, ki
krepi in dviguje domovino. So še ka-
teri žalostni pojavi? Ni naroda brez
slabosti in brez vrlin, a oboje je naše.
Se bo to odpravilo? Za vsako stvar
je treba smotrenega, skupnega in
složenega dela. Za vsako dobro in ko-
ristno stvar je potrebna dobrot.

Ljubezen in trdna volja bosta
dvignila Jugoslavijo.

Komemoracije naše šolske mladine.

Gospod urednik! Čitala sem v
„Murski Krajini“ o vseh komemora-
cijah za pokojnim kraljem Aleksand-
rom I. Zediniteljem. Pisali sta o druš-
tvih, občinah, Sokolu, gasilcih in
celo o športnih društvih, samo o naši
šolski mladini niste pisali ničesar, ali
le tako med vrsticami. Menda niste
pozabili, da je ravno mladina naša
bodočnost. Zato Vas prosim, da tudi
meni prepustite majhen kotiček, saj
bo samo enkrat in to ob smrti naše-
ga Velikega vladarja.

Od leta 1914., ko so bili nabiti
prvi lepaki ob mobilizaciji za svetov-
no vojno, ni še bilo vesti, ki bi tako
presunila ljudsko dušo, kot sporočilo,
da se je izvršil na Francoskem za-
vratni napad na našega kralja. Nihče
ni mogel verjeti, da je mogoča na
svetu taka zlobnost, da bi kdo ubijal
najidealnejšega vladarja Evrope, ki se
je odlikoval med vsemi kronanimi
glavami po svojem junaštvu, modro-
sti in miroljubnosti. Ta tužna vest je
zajela tudi naše šolarčke, ki ne mo-
rejo v celoti pojmovati, kaka nesreča
je zadela državo. Dne 10. oktobra je
bil za deco žalosten dan. Mi vsi vemo,
da jočejo otroci za vsako malenkost
in čudno, da ne poznajo solz takrat,
ko jim seže žalost v srce. Z obrazov
jim zgine rdeča barva, mladost in
zdravje, da se navidezno postarajo.

V enem dnevu so se spremenili
celo oni, ki so po naravi razposajeni.

Kmetovalci pozor!

Za delo na polju • nosite gumijevu obutev • pomaga
vam pri delu, zdravju in žepu

Bata, M. Sobotica.

DOMAČE VESTI

V razredih so se zbirali šolarčki pogrebci in ko sem stopila med nje, so obrnili vame otožne oči in molče prosili točnejših poročil, ki bi jih potolažila. Ko sem jim potrdila hudo delstvo, sem jim odvzela zadnje upanje. Zatrepetali smo vsi! Iz ust so mi prihajale besede in prošnja k Bogu, ki kaznuje vse slabo. Z menoj so molili tudi otroci. Edina tolažba nam je bil naš ljubljeni kraljevič Peter, ki ga otroci dobro poznajo po slikah kot krmilarja pri Podmladku. Jedranke straže, dalje kot najvišjega zaščitnika Rdečega križa in najvzornejšega Sokoliča, sina najplemenitejšega očeta, največjega voditelja in najgorečnejšega tovariša jugoslovanske mladine.

Ko je deca zapuščala šolo, se je mirno razšla in se vidno razlikovala v dnevih narodne tuge. Čutila je v svojih srcih isto kot odrasli ter je te še v marsičem prekašala.

Drobni spomini na kralja med narodom.

O priliki nekega dvornega lova je stražil ob cesti od Bleda vojak. Dolgočasil se je in zahotelo se mu je kajenja: Zvil si je cigareto, ko pa je segel v žep, ni bilo vžgalic. Ozrl se je naokoli, ali ni morda v bližini kak človek, toda zaman.

Kar zagleda v daljavi avtomobil, se razkorači srede ceste in dvigne roko. Šofer je avto ustavil. Vojak seveda ni vedel, da sedi v avtomobilu kralj. Zato je na njegovo vprašanje, kaj hoče, moško odgovoril: „Pa vatre mi treba, brate!“

Kralj se je prijazno nesmehtil in postregel vojaku; nato ga je vprašal, kaj dela tu na cesti. „Pa znaš, brate, stojim na straži. Kažu, da će se ovdje voziti kralj.“ — „Kamo da se vozi?“ — „Valjda u Beograd, a ne znam tačno, nisu mi ništa kazali.“ — Kralju je ta pomenek očividno ugajal, pa je nadaljeval: „Pa kako je s kraljem? Dali ga poznaš?“ — „Kako da ga poznam? Nikad ga nisam video.“ V tem se je kraljev adjutant nagnil iz avtomobila in zašepetal vojaku: „Eto, to je naš kralj!“ — Vojak je pogledal ravnodušno predse in rekel: „E brate, kakav kralj! Da je to naš kralj, ne bi ja sada pušio!“ Ko si je pa bolj pozorno ogledal prijaznega gospoda in ga v duhu primerjal s sliko v vojašnici, je treščilo vanj kakor z jasnega neba spoznanje. Sapa mu je zastala, izbuljil je oči, cigareta je pa kar sama padla iz roke. Kralj se je posmehal — in avto je oddrdral dalje po cesti.

Javna borza dela - ekspozitura v Murški Soboti.

Pregled stanja na delovnem trgu: Iščejo delo: moški: 26 hlapcev in delavcev, 1 opek. kurjač, 3 kovači, 1 klepar, 5 ključav. pom., 8 mizarjev, 4 krojači, 1 čevljar, 1 mlinar, 2 peka, 1 natak, 7 zidar. pom., 1 slikar, 2 tesarja, 1 knjigovodja, 4 trgov. pom., 7 težakov, 2 uradnika, skupaj 77 moških delavcev; ženske: 1 delavka, 12 služkinj, skupaj 13 ženskih delavk. Dela ni na razpolago.

— **Osebna vest.** Gospod Marič Alojzi, zvaničnik pri tukajšnjem sreskem sodišču, je bil imenovan za sodnega kanclista X. položajne skupine. Gospodu kanclistu iskreno čestitamo.

— **Vodstvo samarijanskega tečaja** prosi za reden obisk predavanj in praktičnih vežb, ki se vršijo ob ponedeljkih in četrtek ob 1/4 19. h v prostorih otroškega vrtca. To ne velja za gasilce! Kdor ga ne misli do konca obiskovati, naj takoj sedaj prijavi svoj izstop.

— **Diplomiral je za magistra** farmacije na zagrebški univerzi g. Ivo Dittrich z odličnim uspehom. Našemu rojaku prav iskreno čestitamo k odličnemu uspehu!

— **Poklonitveno potovanje** s posebnim vlakom na Oplenac 17., 18. nov. Tujsko-prometna zveza Putnik v Mariboru, pripravlja po zgledu vseh drugih pokrajin naše države, poklonitveno potovanje s posebnim vlakom na grob blagopokojnega *Vlčeškega Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja*, za severni del Dravske banovine. Odhod iz Maribora bo v soboto, dne 17. novembra ob približno 17. uri s pristankom na vseh postajah do Zidanega mosta. Prihod v Mladenovac v nedeljo, 18. t. m. približno ob 7. uri.

IZ NAŠE BANOVINE

— **Samomor v Mariboru.** Včeraj ob 6. uri se je vrgel mlad mož v bližini dravskega mosta pod vlak. Lokomotiva je vozila čez nesrečneža tako, da je bil na mestu mrtev. Kolesa so odrezala nesrečnemu mladeniču glavo in noge. Mrliča so našli šele drugi dan in ga prenesli v mrtvašnico na Pobrežje. Ugotovilo se je, da je bil nesrečni mladenič Benčič Anton iz Varaždina, kateremu so odpovedali delo v tekstilni tovarni.

Nova tarifa za izvoz stavbenega lesa v Nemčijo. V najkrajšem času bo izvršena nova jugoslovansko-nemška tarifa za izvoz stavbenega lesa. Predvideni so prav ugodni pogoji.

IZ DRUGIH BANOVIN

— **Asfaltna cesta Beograd—Zagreb.** Ministerstvo za zgradbe je dovolilo kredit v znesku 800 milj. Din. narjev za zgradbo asfaltne ceste od Beograda do Zagreba. Za to delo so že odobreni načrti in se je že pričelo s trasiranjem.

V kako korist gredo kazni prodaje vina in žganja brez oblastnega dovoljenja. Na vprašanja banskih uprav, v kako korist se izteka dvakratni iznos banovinske trošarine, vplačane kot kazni za prodajo vina in žganja, je izdal oddelek finančne direkcije sledeče pojasnilo: Ako niso z uredbo predvidene posebne nagrade vlovilcem (hvatačem) in ne onim, ki so opozorili oblast na prodajalce, se izteka dvakratna kazni po čl. 38. v korist banovinske blagajne.

odhod iz Mladenovca cca ob 13. uri, prihod v Beograd cca ob 14. uri, odhod iz Beograda cca ob 19. uri, prihod v Maribor v ponedeljek, dne 18. novembra cca ob 19. uri. Vozna cena Maribor—Mladenovac in nazaj, skupno z avtobusno vožnjo Mladenovac—Oplenac — 26 km — in nazaj, znaša Din 180.— Kdor se želi udeležiti poklonitvenega potovanja, naj se javi pri obč. uradu v Murški Soboti.

— **Od enega in istega kosa je napravljeno perilo** — pa se ga nekaj kmalu raztrga, nekaj zapere in nekaj ga je še kot da je novo. To je gospodinjam večkrat uganka, — ker ne pomislijo na pranje. Kajti mnogo pralnih sredstev pri odločevanju nesnage razjeda tudi tkivo, dočim druga sredstva zopet nesnago samo pobelijo, a je od tkanine ne odločijo. V tem je rešitev uganke. **Zlatorog-ovi izdelki:** Zlatorog-ovo milo; Zlatorog-ovo terpentinov milo kakor tudi Zlatorog-ove luske pa temeljito očistijo vsako perilo nesnage in s tem pospešujejo trdnost perila. Zlatorog-ovi izdelki slove po svoji izdatnosti in po svoji učinkovitosti. Naše vrle gospodinje dobroto Zlatorog ovih mila dobro poznajo, ker trde: „Le Zlatorog milo da belo perilo!“

O jugoslovenskem izvozu in uvozu. September je bil kot izvozni mesec odličen. Povečal je našo aktivno za 56 milijonov; za toliko je bil namreč večji izvoz od uvoza. V prvih 9 mesecih t. l. prikazuje naša zunanja trgovina aktivno trgovinsko bilanco 3 milijonov dinarjev, med tem ko je znašala lanska aktivna bilanca za iste mesece 2,02 milijona dinarjev.

Ob grobu Velikega kralja. Dan in noč prihajajo iz vseh delov prostrane države romarji v Topolo, da se poklonijo zemeljskim ostankom pokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Danes je prišlo 700 romarjev iz Novega Sada pod vodstvom narodnega poslanca Nikolić Branka. Po opravljeni službi božji so navzoči ostali nekaj minut v molku, da bi s tem pokazali čast Velikemu Blagopokojniku. Položili so tudi venec iz laborik in krizantem. Takoj za njimi je dospelo 70 učiteljev in učiteljic iz Kragujevca. Tudi oni so okrasili grob. Pomemben je bil njih sklep, da ustanovijo fond kralja Aleksandra, s katerim bodo podpirali ubožne učence.

Kmetijska razstava

Prekmurje je izrazito žitno področje, raditega druge kulture zavzemajo razmeroma majhno površino. Vendar pa bo treba v bodoče predvsem rešiti vprašanje krompirja. Razstavljene so bile v glavnem tele sorte: kresnik (sneflock), oneidovec (družbar), rožnik in alma.

Dosedanje poizkušnje so pokazale, da je najbolj roden in tudi proti boleznim odporen rožnik, vendar rožnik nima dobre cene, imeli ga bomo

za dom. Verjetno je, da bo rožnik spodrinil „almo“ in domači beli krompir, za trg pa bomo sadili kresnik, ki se lahko proda. Oneidovec, ki velja sicer kot najboljši krompir, se tu ni obnesel. Iz številnih poizkusov smo videli, da zelo rad gnije ter je nitav. Sicer je res, da Prekmurje glede krompirja verjetno ne bo nikdar na prvem mestu, vendar se bomo več ali manj uveljavili, če bomo tudi tu imeli enotno odbrano blago.

Videli smo nekaj v resnici lepih eksemplarjev pese. Najbolj sta se izkazala g. Vajt in Bako s svojimi 13 kg težkimi eksemplari. V splošnem je pridejovanje pese predrago, zlasti za tukajšnje razmere. Zato se pospešuje predvsem zaradi podnebja (suši) gradnja silosev in s tem v zvezi pridelovanje kot drug pridelek: koruzo, solnčnico i. t. d. Občudovali smo modele za silose, ki so patenti tukajšnjih mojstrov. Tudi lepih in težkih buč je bilo dokaj. G. b. sv. Kuhar je razstavil tudi bučno olje in pogače (sir). Od strniščnih sadežev smo videli letos zelo visoko zraslo proso in ajdo, našo ajdo, ki se seje kot strniščno setev povsod kjer so Slovenci, t. j. do Rabe, Madjari pa je skoro ne poznajo, isto je tudi z belo repo.

Krono kmečijske razstave pa sta tvorili kmet. Joia Rakičan in semenogojška postaja Beltinci. G. direktorju inž. Mikužu moramo čestitati k tako lepih uspehom.

Sadljarska razstava je vsakogar razveselila. Aranžer g. agr. Dular se je izkazal kot pravi sadljarski mojster.

RAZGLED PO SVETU

Atentat na Francoskem pride pred Društvo narodov: Kakor so prinesli časopisi poročila, pride atentat na našega kralja pred Društvo narodov. Mi vemo že v naprej kakšen bo uspeh. Ali bo Društvo narodov zahtevalo od Italije izročitev teroristične bande; ali ne, je za nas že stvar rešena z izjavo zunanjega ministra Jevtića. Oporoka našega blagopokojnega kralja je vsem Jugoslovanom sveta. Vsak Jugoslovan bo deloval za mir ter v tem delu bo najbolj izvrševal sveto oporoko.

Iz Sovjetske Rusije. V Tokiju je nastalo velikansko razburjenje, ker namerava izvršiti Rusija v Vladivostoku močno oporišče za podmorske čolne in zračne eskadrilije. V zadnjem času so pripeljali Rusi v Vladivostok 70 velikih podmornic. Istočasno so dospeli tudi aeroplani. Rusija hoče utrditi daljni vshod.

Gömböš pri Mussoliniju. Madžarski ministrski predsednik je prispel 6. novembra v Rim, kjer ga je čakal Mussolini. Prvi razgovor med Mussolinijem in Gömböšom je trajal 1 uro. O čem sta govorila ta dva državnika, nam ni znano. Gotovo pa sta utrjevala prijateljstvo dveh držav, ki nimata ravno najboljših namenov, kakor so nam pokazale ustaške tolpe na Madžarskem in v Italiji.

Balkanska zveza. Kadar hočejo države zboljšati svoj gospodarski in

političen položaj, naredijo med seboj pakt, ki mu pravimo tudi zveza. Zato tudi potujejo ministerski predstavniki do svojih kolegov, da se tu pogovore o medsebojnih stikih, ki bi ustvarili tako zvezo. V zadnjem času opazimo, da roma madžarski ministerski predstavniki Gömbös enkrat v Varšavo, drugič v Rim. Majhna država je vedno zadovoljna, če more uriniti svoje prijateljstvo. Na Balkanu je Madžarska izgubljena in ne more igrati nobene vloge. Nasprotno pa so dne 3. novembra ustanovile države na Balkanu zvezo, ki je za našo bodočnost in bodočnost vsega Balkana najvažnejša. Ta zveza, v kateri je strnjenih 5 držav, je delo in ideja našega mirotvorca, lagopokojnega kralja Aleksandra, Zedinitelja. Sicer še ni zastopana v tej zvezi Bolgarija, a je po dosedanjih tistih, ki jih je prejel rumunski zunanji minister Titulescu v Sofiji, vstop Bolgarije v Balkansko zvezo gotov. V zvezi je: Bolgarija, Romunija, Jugoslavija, Grčija in Turčija, ki predstavljajo silo 60 milijonov ljudi. Ta telesila bo igrala v zgodovini velikanstvo vlogo, ker bo izpodirala vsa vmešavanja tujih sil na Balkanu. Tako vidimo je Balkanska zveza, ki tvori pet držav, velikega gospodarskega in političnega pomena.

Važna odkritja francoskega lista o terorističnih bandah na Madžarskem. Odkritja francoskega lista so povzročila v Parizu tako veliko senzacijo, da je morala policija zaščititi madžarsko poslaništvo, ker bi drugače ljudska masa navalila nanj in ga demolirala. V francoskem listu objavljajo članki g. Rebera, ki razkrinjujejo madžarske laži. Reber se je namreč podal na Madžarsko, da bi z lastnimi očmi ugotovil, v koliko odgovarjajo resnici poročila o terorističnih bandah, ki so se vežbale in pripravljale atentate na Janka pustja na Madžarskem. Ta je ugotovil, da se na jugoslovansko mejo še danes nahajajo štiri puste, kjer se skrivajo in zdržavajo ustaši. V enem izmed poslednjih člankov je pisal tudi o Nagy Kaniži, mesto z 20 tisoč prebivalci, kjer stekajo novinarji, ki so o ustaških bandah najbolj informirani. Tu se je nahajal pred nekoliko dnevi Benedek, poznani avstro-madžarski novinar. V razgovoru, ko so zvedli, da so prišli na madžarsko tuji novinarji, da konstatirajo na licu mesta, kaj je z bandami, je madžarska vlada napotila Benedeka v Nagy Kanižo, da da ino-trancem prave in resnične informacije. Na zvijačen in prefrigan način je hotel Benedek potegniti g. Rebera, ki mu je rekel: „Srečen sem, da moram izreči dobrodošlico dopisniku največjega svetovnega lista.“ Toda g. Reber je razumel njegovo zavijačnost in odvrnil: „Prepričan sem, da bi bilo na Madžarskem mnogo bolje, ko bi se Madžarska odrekla miniraju in rovanju proti Mali antanti. V nadalnjem članku piše Reber o njegovih izsleditvah na Madžarskem. Našel je, kar je bilo tudi prebivalstvu znano, da so se teroristi vežbali na gradu Langsnaku, Szurda pustil,

na Baza majoru, Ana pustil, Buzi in Gelzi. V celi pokrajini so znali, kaj se dela v teh krajih. G. Reber se je vrnil v Pariz in sporočil, da se niso vežbali teroristi samo na Janka pustil, ampak, da je bilo jih pustil in zato-šišč veliko več in da je madžarska vlada za vse to znala, ker je ustaše moralno in materijelno podpirala. To so dejstva, ki se jih ne da in ne more prikriti, ne z lažjo, ne z dementiranjem. To so dejstva, katere ogrožajo madžarsko poslaništvo v Parizu.

ZA GOSPODINJE

Shranjevanje zelenjave čez zimo.

V novo dobni prehrani zavzema zelenjava ravno ravno tako važno mesto kot meso. Vegeterijanci vključujejo celo meso kot hrano. Tega jim ne narekujejo kakšni modni predpisi, temveč to sestavo hrane zahteva nujno naš organizem. Zelo važno je torej, da imamo v vsakem letnem času dovolj zelenjave pri rokah, da tudi v zimskem času naša hrana ni preeno-lična. Narava nudi človeku neposredno vse, kar potrebuje samo v onih podnevnih pasovih, kjer ne poznajo zime. V našem podnebju nas pa narava sili, da si sami napravimo zalogo zelenjave za zimo. Od načina shranjevanja povrtnin je precej odvisno, koliko onih snovi zelenjava ohrani, ki nam jih meso ne more nuditi. Z vsakim načinom konzerviranja uničim v rastlinah mnogo prevažnih snovi (vitaminov); zato moramo konserve smatrati samo za nadomestek svežih rastlin. Skušajmo torej rastline shraniti čez zimo na čim prirodnejši način in hranilna vrednost zelenjave se bo obdržala v večji meri.

Najenostavnejši in najprirodnejši način shranjevanja je na planem pod snežno odejo, ker rastline ostanejo kar na svojem prvotnem prostoru. Motovillec, zimsko salata in špinača na ta način izvrstno prezimijo. Na motovilcu pustimo smrečje tudi, ko začne padati sneg, da sredi zime lažje odstranimo snežno odejo, če si hočemo nabrati svežega motovilca. Tudi črni koren, por, ohrot in hren se dobro držijo pod snegem, v klet spravimo le toliko te zelenjave, da ni treba za vsako glavico posebej odkidavati snega. Za večino zelennjave si moramo poiskati drugo zimsko shrambo, kakor klet, toplo gredo in jamico (zakop).

Prvovrstna shramba za zelenjavo je dobra klet. Važno je, da vlada v kleti primerna toplota (okrog 4° C), ki ne sme pasti do ledišča (0° C), pa tudi ne narasti čez 10° C. Najmanj se menjava toplota v kletih, ki imajo severno lego. Vlažna klet je slaba shramba, ker vlaga povzroča plesnobo in gnitje. Važen pogoj za uspešno shranjevanje je dober zrak, ker v zatohlem prostoru dobi zelenjava neprijeten okus in vonj. Zato mora biti klet tako grajena, da se da dobro zračiti, kar opravljamo ob sončnih zimskih dneh. Predno vložimo zelenjavo v klet, jo temeljito očistimo in stene prebelimo. Če imamo klet, ki v glavnem odgovarja tem pogojem, ne

Čuvajte JUGOSLAVIJO!

bomo nikoli v zadregi glede shranjevanja povrtnin.

Kapusnice (zelje, ohrot i. t. d.) otrebimo vseh listov, ki se ne prelegajo glavi, odrežemo jim štor (koren) ter položimo glavo ob glavi na police, ne da bi se med seboj dotikale. Še bolje se ohrani ta povrtnina, če posadimo glave (s štorom in koreninami) malo poševno v rečni pesek, ki smo ga nasuli v primernem delu kleti kakih 30 cm na debelo. Zelo se obnese ta način shranjevanja pri karfijolah, ki pa morajo imeti šele nastavke cvetoča, ki se do konca razvije v prezimovališču. Če pravilno postopamo, se nam držijo nekatere pozne vrste karfijola tja v pomlad. Prav tako prezimimo v kleti salato, endivijo radič, in mangold.

Če moremo v kleti štediti s prostorom, postopamo na sledeč način: Na tleh v kleti nasujemo v krogu plast peska, na katerega položimo posamezne rastline v krogu s koreninami na znoter. Nata kolobar natrosimo zopet tanko plast peska, na katerega naložimo nov kolobar rastlin tako dolgo, da dobimo končno stosčast kup. Pesek ima tu vlogo izolatorja, da se rastline ne ogrejejo ter ne prično gniti, pa tudi, da ne postanejo puhle ter ohranijo svežost. Ta način je jako primeren za korenasto zelenjavo, n. pr. za zeleno, korenje, repo, redkev, peso i. t. d., pa tudi za radič in mongold.

Če nimamo primerne kleti, si pomagamo pri prezimljanju zelenjave z jamicami (zakopi), ki jih napravimo na suhi, senčni vrtni gredi. Tu izkopljemo do 30 cm globok, okrog 1 m širok in poljubno dolg jarek, ki ga obložimo z deskami, če je zemlja prhka, da se posipa. V ta jarek vložimo n. pr. zelinate glave, očiščene nepotrebne in nagnilega listja, druga ob drugi in sproti za njimi šore (kocene) prav do glav s prstjo. Te jamice pokrijemo z deskami šele, ko nastopi moko vreme. Ob hudem mrazu zavarujemo zelenjavo še z listjem, slamo ali praprotjo. Najbolje pa je zelenjava tudi tu zavarovana potem, ko zapade sneg. Ob toplih zimskih dneh moramo skrbeti za prezračevanje, da nam zatohlost ne skvari vložene zelenjave. Izorno se v jamicah drži ohrot, ker je pač manj občutljiv. Sicer pa ohrot na prostem dobro prenese zimo, da le ni prehudega mraza brez snežne odeje. Zeleno moramo v jamnici precej globoko zasuti, vse pa pokriti s slamo, praprotjo ali listjem in končno s prstjo.

Kupim dva mizna štedilnika v velikosti 75—100 cm rabljena. Naslov se polze v Prekmurski Tiskarni v M. Soboti.

Naročajte in oglašajte v „MURSKI KRAJINI“!

TON-KINO

Lasnik G. DITTRICH

V MURSKI SOBOTO

100% nemški tonfilm

Poročiti se hočem!

(Mädchen zum heiraten)

V gl. vlogah: Renate Müller, Hermann Thimig, Szöke Szakáll.

Predstave se vršijo:

V NEDELJO, dne 11. novem. ob 1/2 4 uri popoldne in zvečer ob 1/2 9 uri.

SOKOL

Čuvajte Jugoslavijo,

Redna seja uprave Sokolskega društva Murske Soboti bo v sredo dne 14. novembra 1934 ob 20. uri v Sokolskem domu.

Glasom sklepa uprave se imajo vršiti za vse nove člane posebna predavanja, ki so obvezna za vse, ki naj v tekočem letu polože sokolsko zaoobljubo.

Prvo tako predavanje bo v soboto, dne 10. XI. 1934 ob 20. uri v mali dvorani Sokolskega doma.

Pozivajo se vse sestre in bratje, ki so prijavili vstop k Sokolskemu društvu v času od 1. decembra 1933 do danes, da se teh predavanj brez-pogojno udeležijo.

Slava Viteškemu Kralju Aleksandru I. Ujedinitelju.

Zdravo!

Uprava s. d. M. Soboti.

Sokolsko društvo Beltinci.

Piscu S. M. bivšemu štiriletnemu starosti beltinskega Sokola!

Na tvoj dopis Beltinci-Prekmurje objavljenem v „Pohodu“ z dne 27. X. 1934 št. 43 te obveščamo, da se iz pietete do Velikega Mučenika ne moremo spuščati v polemiko.

K zadevi se še povrnemo.

Uprava Sokolskega društva Beltinci.

MURA : DRAVA 2 : 1 (2 : 0)

V svesti svojih zadnjih sigurnih zmag proti Dravi v razmerju 6:1 in 8:0 so naši Muraši s popolnim zaupanjem odpravili po nadalnji 2 točki v Ptuj.

Ptujski Dravaši, ki so postali trd oreh zlasti domačemu rivalu, so napravili pri tej tekmi za svoje pristaše ugodno presenečenje. Igrali so z požrtvovalnostjo, voljo in vstrajnostjo ter pokazali od svojih zadnjih nastopov velik napredek. Mlada Drava bo po zaslugi svojega vodstva in agilnih igralcev igrala vidno vlogo v bojih za prvenstvo.

Mura je tokrat najbrže podcenjevala svojega nasprotnika. Enajstori-

ca je precej raztrgano igrala — Bizjak ni za napadalca — in je bila edino dobro razpoložena obramba na mestu, predvsem Kos in Videnšek. Dober je bil Čagran, sicer so pa tudi ostali igrali poživnovalno, toda ne tako uspešno, kot smo od njih pričakovali.

Igra se je vršila na razmočenem terenu, taktično pogreško so zakrivali Muraši s tem, da so forsirali nizko igro kratkih pasov, pri tem pa seveda izgubljali žogo, ki je običajno v blatu. Kombinatorni igri Mure je precej škodovalo tudi premajhno igrišče.

Tekma je bila zanimiva, tipično prvenstvena. V prvem delu igre je Mura mnogo napadala in so igralci pridno streljali na gol, pri tem pa jim ni bila sreča mila in so skoro vsi napor, kljub premoči v polju, končevali pri izborni razpoloženi nasprotnikovi obrambi.

Po prvih fazah reprize so pa Muraši izgubili na izdatnosti svojega starta, tako je Drava prišla v premoč in krepko napadala. Pri tem se jim je pa nudila samo enkrat prilika, da so potisnili žogo v mrežo in s tem izgubili bitko s pičlim rezultatom.

Goli so padli v naslednjem redu: v 8. minuti Bizjak strelja na gol, vratar se vrže ter odbije nevarno žogo, ki jo dobi Novak ter ponovno strelja na vrata. Lep strel brani branilec na golovi črti — z roko. Iz kazenskega strela doseže potem Schiller vodstvo za Muro, Novak povzra z glavo ob 20. minuti na 2:0, v 17. minuti drugega polčasa zniža Drava na 2:1.

Sodil je ss. g. Vesnaver iz Maribora dobro in objektivno.

Po ogorčenih borbah v Ptuj, je Mura spravila vse 4 točke na varno in se tako postavila trenutno na čelo tabele, ki kaže sledečo sliko:

1 Mura	3	3	—	9:4	6
2 Gradjanski	2	2	—	6:2	4
3 Ptuj	3	1	—	2:1	2
4 Drava	1	—	—	1:2	0
Panonijska	3	—	—	3:0	0

Razpored ostalih prvenstvenih tekem:

11. nov. Gradjanski-Mura.
18. nov. Mura-Gradjanski, Drava-Ptuj.
25. nov. Panonijska-Drava. Pr.

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murski Soboti.

Sestanek trgovcev sreza murskosobočkega.

Dne 3. novembra 1934 je Združba trgovcev v Murski Soboti sklicala sestanek svojih stanovskih tovarišev, ki se je vršil ob 10. uri dopoldne v prostorih bivše kavarne pri Kroni (Faflik) z sledečim dnevnim redom:

1. poročilo predsednika;
2. poročilo o aktualnih gospodarskih vprašanjih s posebnim ozirom na davčno vprašanje in sklepanje o predlogih za omiljenje tega stanja;
3. Samostojni predlogi;
4. Slučajnosti.

Sestanka se je udeležilo nad 300 članov.

Predsedujoči Čeh Franc je po pozdravu poročal o splošnem gospodarskem stanju, ki vlada ne le v naši ožji domovini odnosno v Evropi, temveč je sedanje stanje zajelo cel svet, s tem v zvezi tudi naše državne finance, ki imajo opraviti z delitvijo javnih dobrin, radi česar morajo tudi računati z primerno razdelitvijo javnih bremen. Tako se je zgodilo, da je bil

povišan naš državni proračun za proračunsko leto 1934/35 pri postavki dohodkov iz pridobnine od 220 na 320 milijonov Dinarjev, iz česar sledi tudi, da je bil v letošnjem letu povzra posameznim davkoplačevalcem predpis pridobnine v nekaterih slučajih za celo 100%. Z ozirom na zelo kasno zasedanje davčnih odborov v letošnjem letu, se je tudi zgodilo, da so prejeli vsi davkoplačevalci položnice za plačilo davka predno so prejeli plačilne naloge, a položnice so jim izstavljene na podlagi predpisa za leto 1934, ki je pa kakor že rečeno ponekod za celih 100% višji od lanskega, a ker so plačevali v prvih treh tromesečnih akontacije na podlagi predpisa za leto 1933, so prejeli sedaj posamezni davkoplačevalci položnice v iznosu kakor so bili v teku leta skupno vsi trije. Navzoči člani so izjavili, da je nekaterim te svote nemogoče plačati do 15. novembra 1934 kakor je to predpisano, pa četudi bi prodali iz svojih trgovin cele zaloge, ki jo imajo na zalogi in da bi tako visoko plačilo pomenilo za posameznike direktno katastrofo. Konstatiralo se je, da znesek, ki je predpisan, mora biti plačan, ker tudi priziv, ki bo v posameznih slučajih vložen, nima odločilne moči, raditega se je naredil soglašen sklep, da se odpošlje posebna deputacija k g. finančnemu direktorju, ki naj izposluje, da se dovoli vsem onim, katerim je bil v teku letošnjega leta povzra predpis za pridobnino, da zamorejo sedanji predpisani davek plačevati v mesečnih obrokih. Določena delegacija, ki se bo v teku prihodnjega tedna predstavila g. finančnemu direktorju, ima nalog, da tam obrazloži nevzdržno stanje in tudi, da pomeni to, ako bi se davkoplačevalce tiralo do predpisanega plačila, za nje propast.

G. Čeh je nato obrazložil navzočim pravice, ki jih imajo v prizivnem postopanju in to: Vsak davkoplačevalec, ki prejme plačilni nalog, iz katerega bo razvidno, da je njemu davek predpisan v višji meri, kakor je pa dejanski v letu 1933 zaslužil, lahko vloži v teku 30 dni po prejemu proti odmeri priziv, to more storiti takisto oni, kateri je obdavčen po predpisu minimalne stopnje na podlagi preračunane zgradarine, a je zaslužil manj kakor pa znaša njemu predpisana zgradarina preračunjena v mnogokratniku. Vsak, ki bo vlagal priziv, pa naj se poslužuje v celoti predpisov in ugodnosti § 133 ostavek 3, ki se glasi: „Dokler teče pritožbeni rok ali pritožbeno postopanje ali rok za tožbo na upravno sodišče, je dovoliti davčnemu zavezancu vpogled in prepis spisov, kolikor ne gre za spise, v katere se ne sme dovoliti vpogleda iz javnih razlogov ali zaradi varovanja tajnosti strokovna mnenja izjave prič in obvestila zaupnikov, izvzemši dopise, niso izključeni iz vpogleda.“

Konstatiralo se je tudi, da se davčni odbori odnosno člani davčnih odborov ponekod niso v zadostni meri zavedali svojih pravic in dolžnosti, raditega bo sedaj moralo priti v mnogo več slučajih kako bi sicer

trebalo do vlaganja prizivov, pozvalo se je pa vse gg. člane davčnih odborov, da se naj zavedajo vseh svojih pravic in dolžnosti pri postopanju, kadar se bo šlo za reševanje predlogov v prizivnem postopanju, v kolikor spada to po predpisih davčnega zakona v njihov delokrog in ko se gre za določitev pridobnine izpod minimuma določenega po mnogokratniku na podlagi zgradarine.

Kot delegati k direkciji financ v Ljubljani so bili določeni gg. Čeh Franc, Mekliš Štefan, Šbui Anton, Hackl Viljem, Mikola Franc in Lang Karl, ki se bodo predstavili g. finančnemu direktorju pod vodstvom g. narodnega poslanca Benko Josipa.

Pri samostojnih predlogih je bila sprejeta soglasno resolucija, ki jo objavljamo na tem mestu in je to resolucijo podpisalo 218 navzočih trgovcev.

Resolucija.

Trgovstvo sreza Murska Sobotica, zbrano na članskem sestanku dne 3. novembra 1934 v Murski Soboti razpravljajoč o težkem položaju:

Nujno potrebo, da se naša notranja gospodarska politika preustroji v smeri objektivnega in pravičnega zastopanja vseh stanov na pošten in pravični porazdelitvi dobrin in bremen.

Trgovstvo zahteva, da se težnje gospodarstva v naši gospodarski politiki bolje uvažujejo in ugotavlja, da za mnoge težnje ne najde na mero-dajnem mestu pravega razumevanja.

Glede davčnih bremen ugotavlja zbrano trgovstvo, da je davčna obremenitev že zdaleka presegla meje znosljivosti in plačilne sposobnosti, kajti ugotovljeno je, da ako ostane pri sedanjem davčnem predpisu, bo to pomenilo katastrofo za mnoge trgovce, ki nimajo dovolj imovine iz prejšnjih let.

Zato smatra trgovstvo, da se v skladu z reformo naše notranje gospodarske politike reformira tudi finančna politika, predvsem pa da se ukine § 7. zakona o neposrednih davkih o izpremembah in dopolnitvah, ki določa najemnino odnosno najemno vrednot kot podlago za odmero pridobnine, ker tira ravno najmanjšega obrtnika in trgovca direktno v propast.

Da se porazdelijo davki sorazmerno po gospodarski moči stanu ter ukinejo vsi privilegiji ustanov, ki užijajo

vajo razne davčne olajšave in ugodnosti in izvede reforma zakona o neposrednih davkih v pogledu kontingiranja pridobnine in določi davčni minimum po finančnih direkcijah.

Davčni rubeži se naj ustavijo in dovolijo odplačila davkov v obrokih dokler se ne izboljšajo gospodarske razmere.

Zahtevamo, da se prepove industrijske prodajalne in podružnice sploh, a v kolikor te obstoje i dokler se ne ukinejo, se naj obdavčijo po istem načelu kot druga podjetja v kraju obratovališča, a ne po bilancu svojih central.

Nadalje zahtevamo, da se za dobo enega leta ustavi vsako izdajanje novih dovolil in pooblastil za otvarjanje trgovskih obratov.

Uvideven finančni minister.

Češkoslovaški finančni minister Trapl je izjavil, kakor poroča trgovski list, da se davkoplačevalci na Češkoslovaškem ne smejo več obremeniti z drugimi davki, ker bi sicer moglo priti do poloma narodnega gospodarstva. V podobnem in še slabšem položaju so davkoplačevalci tudi v drugih državah, le žal, da finančni ministri tega nočejo priznati.

Ali je res nemogoče, da bi se upošteval več kot težavni položaj davkoplačevalcev, kadar je pomoč še mogoča?

Podelitev vagonov na državnih železnicah.

Generalna direkcija državnih železnic javlja, da se bodo začeli 1. novembrom podeljevati vagoni samo enkrat na dan, in to ob 12. uri. Zato se opozarjajo vse stranke, da vložijo svoja naročila vagonov pri načelnikih postaj najkasneje do pol desetih dopoldne in sicer dan prej, ko potrebujejo vagone. Kar se pa tiče vagonov za blago z veliko prostornino, vagonov za sveže meso, perutnino, ogilje itd., za katero blago ima naša železnica le omejeno število vagonov, pa se priporoča, da se naročila za vagone vložijo že dva do štiri dni pred nakladanjem blaga, da bi mogle železnice popolnoma ustrezati željam poslovnega sveta.

Proda se 18 oravov zemlje in zidana hiša z inventarom. Več se poišve v Prekmurski Tiskarni v M. Soboti.

ZAHVALA.

Podpisani se najtopleje zahvaljujem gospodu Džuban Josipu, okrožnemu inšpektorju gasilske župe v Križevcih, da so se na dan Vseh svetnikov spomnili na mojega pokojnega sina

KÁLMÁNA

in tako ganljivo govorili ob njegovem preranem grobu.

Zahvaljujem se gasilski četi iz Šulincih, ki se je korporativno udeležila in položila lepi venec na grob, katerega je naredila po naročilu gasilske čete omožena Kovačec Gizela.

Hvalo smo dolžni g. Kovačec Faniki, ki je iz Amerike naročila sestrji Giziki, da naj naredi in položi na grob lepi venec. Obenem se zahvaljujem g. Singerovi, ki je poslala tudi lep venec.

Vsem skupaj Bog plačaj!

ŠULINCI, 6. XI. 1934.

Gumilar Ádám in žena.